

AML ANTI-MONEY LAUNDERING

ROLA AGENTA UBEZPIECZENIOWEGO W PRZECIWDZIAŁANIU PRANIU PIENIĘDZY ORAZ FINANSOWANIU TERRORYZMU

2024

PRANIE PIENIĘDZY

Pranie pieniędzy to wprowadzenie do obrotu środków pieniężnych pochodzących z **działalności przestępczej lub innych nielegalnych źródeł**, np. z przemytu czy handlu narkotykami, handlu bronią, handlu ludźmi, oszustw podatkowych, pedofilii.

Pranie pieniędzy może polegać m.in. na:

- a) **przyjmowaniu,**
- b) **posiadaniu,**
- c) **używaniu,**
- d) **przekazywaniu lub wywożeniu za granicę,**
- e) **ukrywaniu,**

wartości majątkowych np. pieniędzy pochodzących z przestępstwa.

Pranie pieniędzy jest **przestępstwem zagrożonym karą pozbawienia wolności (art. 299 Kodeksu Karnego)**. Karalne jest również przyjmowanie środków pieniężnych w okolicznościach wzbudzających uzasadnione podejrzenie, że pochodzą one z czynu zabronionego.

PODSTAWY PRAWNE

- 1) Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu z dnia 1 marca 2018 r. (Dz.U. z 2018r. poz. 723);
- 2) Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie odbierania zgłoszeń naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu z dnia 16 maja 2018r. (Dz.U. z 2018r. poz. 959);
- 3) Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie wykazu krajowych stanowisk i funkcji publicznych będących eksponowanymi stanowiskami politycznymi z dnia 27 lipca 2021 r. (Dz.U. z 2021r. poz. 1381) (tj. z dnia 14 lipca 2023r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 1632);
- 4) Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zgłaszania informacji o beneficjentach rzeczywistych z dnia 16 maja 2018r. (Dz.U. z 2018r. poz. 968).

PODMIOTY ZOBOWIĄZANE

Podmiotami które są zobowiązane przestrzegać przepisów związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, tzw. podmiotami obowiązanyymi są m.in.:

- **zakłady ubezpieczeń** wykonujące działalność, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. z 2023 r. poz. 656 i 614) tj. w **zakresie ubezpieczeń na życie** (art. 2 ust. 1 pkt 8 Ustawy) oraz
- **agenci ubezpieczeniowi** zajmujący się sprzedażą ubezpieczeń na życie (art. 2 ust. 1 pkt 9 Ustawy).

W Krajowej Ocenie Ryzyka Prania Pieniądzy oraz Finansowania Terroryzmu wśród produktów ubezpieczeniowych mogących posłużyć do ww. procederu, wskazuje się w szczególności na sprzedaż **produktów z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.**

OBOWIĄZKI AGENTÓW UBEZPIECZENIOWYCH I OFWCA

Agenci i OFWCA zajmujący się sprzedażą produktów ubezpieczeniowych na życie obowiązani są stosować tzw. środki bezpieczeństwa finansowego w celu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Środkami bezpieczeństwa finansowego są:

- identyfikacja klienta oraz weryfikacja jego tożsamości,
- identyfikacja beneficjenta rzeczywistego oraz podejmowanie uzasadnionych czynności w celu weryfikacji jego tożsamości oraz ustalenia struktury własności i kontroli klienta;
- ocena stosunków gospodarczych i stosownie do sytuacji, uzyskanie informacji na temat ich celu i zamierzonego charakteru;
- bieżące monitorowanie stosunków gospodarczych klienta.

OBOWIĄZKI AGENTÓW UBEZPIECZENIOWYCH I OFWCA C.D.

W ramach identyfikacji, OFWCA obowiązania jest ustalić czy klient lub beneficjent rzeczywisty jest:

- osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne (PEP),
- członkiem rodziny osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne,
- osobą znaną jako bliski współpracownik osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne.

W przypadku dokonania ww. ustaleń OFWCA stosuje tzw. wzmożone środki bezpieczeństwa finansowego.

W przypadku gdy OFWCA nie może zastosować jednego ze środków bezpieczeństwa finansowego nie zawiera umowy ubezpieczenia.

O zaistniałej sytuacji OFWCA informuje DCU. DCU ocenia, czy niemożność zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego, stanowi podstawę do przekazania Generalnemu Inspektorowi zawiadomienia.

KIEDY NALEŻY STOSOWAĆ ŚRODKI BEZPIECZEŃSTWA FINANSOWEGO

DCU
UBEZPIECZENIA

Środki
bezpieczeństwa
finansowego
stosujemy m.in.
w przypadku:

- nawiązywania stosunków gospodarczych tj. sprzedaży polis ubezpieczeniowych na życie;
- przeprowadzania transakcji okazjonalnej tj. transakcji która nie jest przeprowadzana w ramach stosunków gospodarczych np. przyjęcia wpłaty o równowartości 15 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane, lub
- podejrzania prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- wątpliwości co do prawdziwości lub kompletności dotychczas uzyskanych danych identyfikacyjnych klienta.

IDENTYFIKACJA KLIENTA

DCU
UBEZPIECZENIA

Identyfikacja klienta jest podstawowym obowiązkiem OFWCA w procesie przeciwdziałania praniu pieniędzy.

Identyfikacja polega na ustaleniu w przypadku:

1. Osoby fizycznej:

- imienia i nazwiska,
- obywatelstwa,
- numeru PESEL lub daty urodzenia oraz państwa urodzenia (w przypadku gdy nie nadano nr PESEL),
- serii i nr dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby, adresu zamieszkania,
- nazwy (firmy), NIP oraz adresu głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej - w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą;

2) osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej:

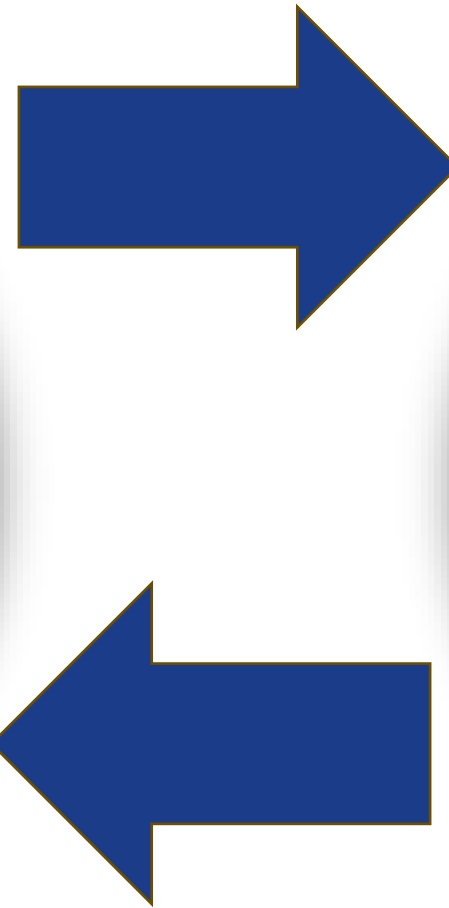
- nazwy (firmy),
- formy organizacyjnej, adresu siedziby lub adresu prowadzenia działalności,
- NIP, a w przypadku braku takiego numeru - państwa rejestracji, nazwy właściwego rejestru oraz numeru i daty rejestracji,
- danych identyfikacyjnych, o których mowa w pkt 1 lit. a i c, osoby reprezentującej tę osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej.

WERYFIKACJA TOŻSAMOŚCI

Weryfikacja tożsamości klienta/beneficjenta rzeczywistego polega na potwierdzeniu ustalonych danych identyfikacyjnych na podstawie dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby fizycznej, dokumentu zawierającego aktualne dane z wyciągu z właściwego rejestru lub innych dokumentów pochodzących z wiarygodnego i niezależnego źródła.

Weryfikacja tożsamości klienta i beneficjenta rzeczywistego następuje **przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przeprowadzeniem transakcji okazjonalnej.**

BENEFICJENT RZECZYWISTY

Beneficjent rzeczywisty (art. 2 ust. 2 pkt 1 Ustawy), to każda osoba fizyczna sprawującą bezpośrednio lub pośrednio kontrolę nad klientem poprzez posiadane uprawnienia, które wynikają z okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiające wywieranie decydującego wpływu na czynności lub działania podejmowane przez klienta, lub każdą osobę fizyczną, w imieniu której są nawiązywane stosunki gospodarcze lub jest przeprowadzana transakcja okazjonalna, w tym:

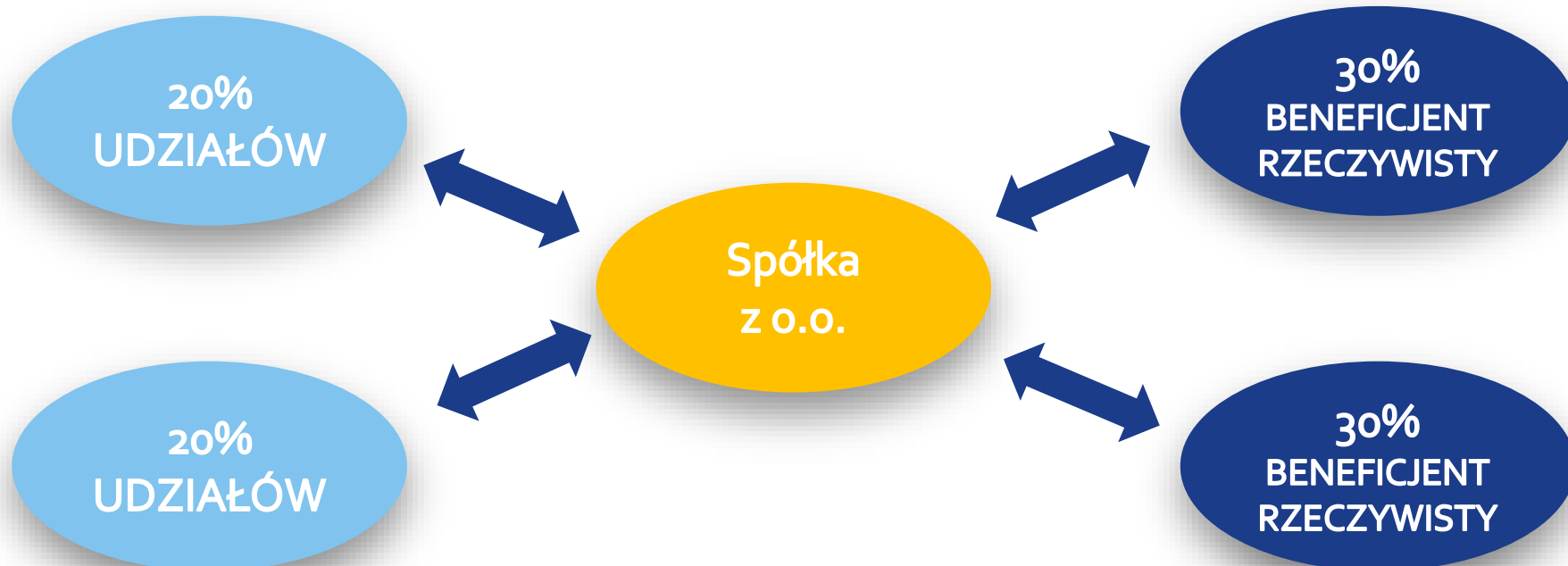
- a) w przypadku osoby prawnej innej niż spółka, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym podlegającym wymogom ujawniania informacji wynikającym z przepisów prawa Unii Europejskiej lub odpowiadających im przepisów prawa państwa trzeciego:
  - ✓ osobę fizyczną będącą udziałowcem lub akcjonariuszem, której przysługuje prawo własności więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji tej osoby prawnej,
  - ✓ osobę fizyczną dysponującą więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym tej osoby prawnej, także jako zastawnik albo użytkownik, lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu,
  - ✓ osobę fizyczną sprawującą kontrolę nad osobą prawną lub osobami prawnymi, którym łącznie przysługuje prawo własności więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji lub które łącznie dysponują więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym tej osoby prawnej, także jako zastawnik albo użytkownik, lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu,

BENEFICJENT RZECZYWISTY C.D.

- ✓ osobę fizyczną sprawującą kontrolę nad osobą prawną poprzez posiadanie uprawnień, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 i 295), lub
  - ✓ osobę fizyczną zajmującą wyższe stanowisko kierownicze w przypadku udokumentowanego braku możliwości ustalenia lub wątpliwości co do tożsamości osób fizycznych określonych w tiret pierwszym-czwartym oraz w przypadku niestwierdzenia podejrzeń prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu,
- b) w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, wobec której nie stwierdzono przesłanek lub okoliczności mogących wskazywać na fakt sprawowania kontroli nad nią przez inną osobę fizyczną lub osoby fizyczne, przyjmuje się, że taka osoba fizyczna jest jednocześnie beneficjentem rzeczywistym;
- c) w przypadku trustu:
- ✓ założyciela, w tym fundatora w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz.U. poz. 326),
  - ✓ powiernika, w tym członka zarządu w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej,
  - ✓ nadzorcę, jeżeli został ustanowiony, w tym członka rady nadzorczej w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej,
  - ✓ beneficjenta, w tym beneficjenta w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej lub - w przypadku gdy osoby fizyczne czerpiące korzyści z danego trustu nie zostały jeszcze określone - grupę osób, w których głównym interesie powstał lub działa trust,
  - ✓ inną osobę sprawującą kontrolę nad trustem,
  - ✓ inną osobę fizyczną o uprawnieniach lub obowiązkach równoważnych do określonych w tiret od pierwszego do piątego.

BENEFICJENT RZECZYWISTY C.D.

KLIENT

Klient to ubezpieczający, a zatem to osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która zamierza zawrzeć lub zawarła umowę ubezpieczenia i z tego tytułu ma obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej.

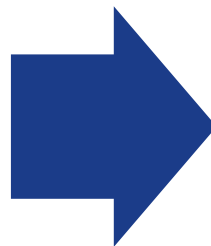
Czynności identyfikacji i weryfikacji, nie zawsze dotyczyć będą klienta. Czasami ich podmiotem może być podmiot trzeci tj. **beneficjent rzeczywisty** (np. w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością).

IDENTYFIKACJA BENEFICJENTA RZECZYWISTEGO

Identyfikacja beneficjenta rzeczywistego obejmuje ustalenie:

- jego imienia i nazwiska, a jeżeli jest to możliwe również:
- obywatelstwa,
- nr PESEL lub daty urodzenia i państwa urodzenia (gdy brak nr PESEL),
- serii i numeru dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby,
- adresu zamieszkania,
- numeru identyfikacji podatkowej (NIP).

Ustalając beneficjentów rzeczywistych OFWCA może skorzystać z Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych

www.crbr.podatki.gov.pl

IDENTYFIKACJA OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO DZIAŁANIA W IMIENIU KLIENTA (PEŁNOMOCNIKA, PROKURENTA I IN.)

Identyfikacja osoby upoważnionej do działania w imieniu klienta obejmuje ustalenie:

- jego imienia i nazwiska,
- obywatelstwa,
- nr PESEL lub daty urodzenia i państwa urodzenia (gdy brak nr PESEL),
- serii i numeru dokumentu stwierdzającego tożsamość.

OSOBY ZAJMUJĄCE EKSPONOWANE STANOWISKA POLITYCZNE (PEP)

DCU
UBEZPIECZENIA

Osoby zajmujące ekspozowane stanowiska polityczne to osoby zajmujące znaczące stanowiska publiczne lub pełniące znaczące funkcje publiczne, w tym:

- a) szefowie państw, szefowie rządów, ministrowie, wiceministrowie oraz sekretarze stanu,
- b) członkowie parlamentu lub podobnych organów ustawodawczych,
- c) członkowie organów zarządzających partii politycznych,
- d) członkowie sądów najwyższych, trybunałów konstytucyjnych oraz innych organów sądowych wysokiego szczebla, których decyzje nie podlegają zaskarżeniu, z wyjątkiem trybów nadzwyczajnych,
- e) członkowie trybunałów obrachunkowych lub zarządów banków centralnych,
- f) ambasadorowie, chargés d'affaires oraz wyżsi oficerowie sił zbrojnych,
- g) członkowie organów administracyjnych, zarządczych lub nadzorczych przedsiębiorstw państwowych, spółek z udziałem Skarbu Państwa, w których ponad połowa akcji albo udziałów należy do Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych,
- h) inne osoby zajmujące stanowiska publiczne lub pełniące funkcje publiczne w organach państwa lub centralnych organach administracji rządowej.

OSOBY ZAJMUJĄCE EKSPONOWANE STANOWISKA POLITYCZNE (PEP) C.D.

DCU
UBEZPIECZENIA

W przywołanym wyżej Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie wykazu krajowych stanowisk i funkcji publicznych będących ekspozowanymi stanowiskami politycznymi wskazano 215 funkcji i stanowisk, których zajmowanie oznacza zajmowanie ekspozowanego stanowiska politycznego (PEP).

Jak osoby zajmujące ekspozowane stanowisko polityczne (PEP) należy traktować również:

- małżonka lub osobę pozostającą we wspólnym pożyciu z osobą zajmującą ekspozowane stanowisko polityczne,
- dziecko osoby zajmującej ekspozowane stanowisko polityczne i jego małżonka lub osoby pozostającej we wspólnym pożyciu,
- rodziców osoby zajmującej ekspozowane stanowisko polityczne,
- bliskiego współpracownika osoby zajmującej ekspozowane stanowisko polityczne tj. m.in. beneficjenta rzeczywistego podmiotu utworzonego w celu uzyskania faktycznej korzyści przez PEP.

OSOBY ZAJMUJĄCE EKSPONOWANE STANOWISKA POLITYCZNE (PEP) C.D.

Skutki związane z traktowaniem osoby jako PEP, wygasają dopiero po 12 miesiącach od dnia zaprzestania zajmowania przez daną osobę eksponowanego stanowiska politycznego.

Jeżeli OFWCA zidentyfikuje klienta jako PEP to stosuje wzmożone środki bezpieczeństwa, w tym:

zwraca się do DCU lub zakładu ubezpieczeń o akceptację na zawarcie umowy ubezpieczenia na życie.

OFWCA zwraca się do DCU lub zakładu ubezpieczeń również w razie przeniesienia praw z tytułu umowy ubezpieczenia, jeżeli stroną transakcji jest PEP.

STOSOWANIE WZMOŻONYCH ŚRODKÓW BEZPIECZEŃSTWA FINANSOWEGO

OFWCA stosuje wzmożone środki bezpieczeństwa finansowego, w przypadku gdy zachodzą sytuacje nietypowe m.in.:

- a) klient jest rezydentem państwa wysokiego ryzyka,
- b) przedmiot prowadzonej przez klienta działalności obejmuje znaczną liczbę, opiewających na wysokie kwoty transakcji gotówkowych;
- c) umowa zawierana jest na odległość,
- d) klient posiada nietypową lub nadmiernie złożoną strukturę własnościową,
- e) transakcja zlecona jest przez nieznaną lub niepowiązaną z klientem podmiot trzeciej,
- f) klient lub beneficjent rzeczywisty jest PEP,
- g) składka ubezpieczeniowa przekracza
  - ✓ 1.500 EURO (składka roczna ubezpieczenie na życie),
  - ✓ 3.500 EURO (składka jednorazowa ubezpieczenie na życie),
  - ✓ 15.000 EURO.

WZMOŻONE ŚRODKI BEZPIECZEŃSTWA FINANSOWEGO

Wzmoczone środki bezpieczeństwa finansowego to m.in.:

- a) uzyskanie dodatkowych informacji o:
  - a) kliencie oraz beneficjencie rzeczywistym,
  - b) zamierzonym charakterze stosunków gospodarczych,
- b) uzyskanie informacji o źródle majątku klienta oraz beneficjenta rzeczywistego i źródle pochodzenia wartości majątkowych pozostających w dyspozycji klienta oraz beneficjenta rzeczywistego w ramach stosunków gospodarczych lub transakcji;
- c) uzyskanie informacji o przyczynach i okolicznościach zamierzonych lub przeprowadzonych transakcji;
- d) uzyskanie akceptacji DCU lub zakładu ubezpieczeń.

Instytucje obowiązane, ich pracownicy oraz inne osoby działające w imieniu i na rzecz instytucji obowiązanych zachowują w tajemnicy fakt przekazania Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej lub innym właściwym organom informacji o:

- a) wpłacie przekraczającej 15 000 euro,
- b) zawiadomieniu o okolicznościach mogących uzasadniać pranie pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu,
- c) Innych przekazanych danych i informacjach.

PRZELICZENIE KWOT NA EURO

Przeliczenia wyrażonych w EURO kwot dokonuje się według średniego kursu waluty ogłoszonego przez **NBP**, obowiązującego w dniu **przeprowadzania transakcji** lub w dniu zlecenia przeprowadzenia transakcji.

1 EURO = 4,57 PLN

15.000 EURO = 68.550 PLN

1500 EURO = 6.855 PLN
3500 EURO = 15.995 PLN

GENERALNY INSPEKTOR INFORMACJI FINANSOWEJ

Generalny Inspektor Informacji Finansowej (GIIF) jest organem zajmującym się przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu; organ ma dostęp do ogółu informacji znajdujących się w posiadaniu podmiotów obowiązanych (z wyjątkiem informacji niejawnych w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych).

W celu realizacji zadań ustawowych Generalny Inspektor może:

- a) zbierać i wykorzystywać niezbędne informacje zawierające dane osobowe oraz przetwarzać je w rozumieniu przepisów o ochronie danych osobowych, także bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą;
- b) tworzyć zbiory danych osobowych;
- c) przetwarzać informacje, również adresy IP objęte tajemnicą telekomunikacyjną.

Informacje gromadzone i udostępniane przez organy informacji finansowej w trybie przewidzianym w ustawie są objęte tajemnicą informacji finansowej.

Kontrolę wykonywania obowiązków przestrzegania przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy nad pośrednikami ubezpieczeniowymi sprawuje Generalny Inspektor oraz Komisja Nadzoru Finansowego.

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ